

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 398/06-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. novembra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. P. B., K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Daňového úradu Košice II sp. zn. 696/2100/110139/02/Babj. z 25. novembra 2002, rozhodnutím Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky, pracoviska Košice, sp. zn. VI/256/356/1776/2003 z 24. marca 2003, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sž-o-KS 75/2004 z 19. mája 2005 a postupom, ktorý im predchádzal, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. P. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. augusta 2005 doručená sťažnosť JUDr. P. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy rozhodnutím Daňového úradu Košice II (ďalej len „daňový úrad“) sp. zn. 696/2100/110139/02/Babj. z 25. novembra 2002, rozhodnutím Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky, pracoviska Košice (ďalej len „daňové riaditeľstvo“), sp. zn. VI/256/356/1776/2003 z 24. marca 2003, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 SŽ-o-KS 75/2004 z 19. mája 2005 a postupom, ktorý im predchádzal.

Z obsahu sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že rozhodnutím daňového úradu sp. zn. 696/2100/110139/02/Babj. z 25. novembra 2002 nebol sťažovateľovi priznaný nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) za zdaňovacie obdobie december 1999 a správca dane mu určil zvýšenie dane nadmerného odpočtu uvedeného v daňovom priznaní vo výške 10 % zo sumy 1 211 833 Sk.

Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ 23. decembra 2002 odvolanie. Daňové riaditeľstvo ako odvolací orgán rozhodnutím sp. zn. VI/256/356/1776/2003 z 24. marca 2003 napadnuté prvostupňové rozhodnutie potvrdilo.

Sťažovateľ sa žalobou z 10. júna 2003 domáhal preskúmania zákonnosti označeného rozhodnutia daňového riaditeľstva z 24. marca 2003, ako aj preskúmania zákonnosti

postupu daňových orgánov, ktorý predchádzal ich vydaniu, správnym súdom podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“) svojím rozsudkom č. k. 1 S 17/03 z 28. januára 2004 jeho žalobu zamietol.

Sťažovateľ podal proti uvedenému rozsudku krajského súdu odvolanie. Najvyšší súd však rozsudkom sp. zn. 2 SŽ-o-KS 75/2004 z 19. mája 2005 napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv zaručených ústavou, ako aj práv zaručených v dohovore a v dodatkovom protokole údajnou nezákonnosťou napádaných rozhodnutí daňových orgánov a najvyššieho súdu, ako aj nezákonnosťou postupu uvedených orgánov, ktorý vydaniu napádaných rozhodnutí predchádzal.

V argumentácii v konaní pred ústavným súdom namietal sťažovateľ nezákonnosť napádaných rozhodnutí daňových orgánov predovšetkým z dvoch dôvodov. Daňový úrad Košice II nebol podľa jeho názoru oprávnený vydať rozhodnutie sp. zn. 696/2100/110139/02/Babj. z 25. novembra 2002, pretože nezačal daňovú kontrolu oprávnenosti uplatneného nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH v lehote podľa § 23 ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 289/1995 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov - platného a účinného v tom čase (ďalej len „zákon č. 289/1995 Z. z.“). Označené rozhodnutie daňového úradu a na neho nadväzujúce napádané rozhodnutie daňového riaditeľstva boli podľa sťažovateľa „... vydané v konaní, ktoré daňový úrad nebol oprávnený vykonať...“, čím malo dôjsť k porušeniu zásady zákonnosti daňového konania [§ 2 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 511/1992 Zb.“)] ako súčasťou ústavne garantovaného princípu zákonnosti v zmysle čl. 2 ods. 2 a čl. 13 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľ taktiež namietal, že mu nebolo v priebehu dokazovania umožnené uplatniť svoje právo klásť svedkom otázky a byť prítomný pri ich výsluchu a to napriek tomu, že svedecké výpovede boli dôkazom, na ktorom daňový úrad svoje rozhodnutie

o nepriznaní nadmerného odpočtu založil.

Tieto námietky o nezákonnosti postupu, ktorý predchádzal vydaniu napádaných rozhodnutí daňových orgánov, vzniesol sťažovateľ aj v konaní pred krajským súdom vedenom pod sp. zn. 1 S 17/03, v ktorom sa na základe žaloby z 10. júna 2003 domáhal súdnej ochrany svojich práv preskúmaním zákonnosti označeného rozhodnutia daňového úradu a daňového riaditeľstva. Krajský súd sa však s nimi vo svojom rozsudku sp. zn. 1 S 17/03 z 28. januára 2004 podľa sťažovateľa dostatočne nevysporiadal a najvyšší súd jeho pochybenie v odvolacom konaní nenapravil.

Sťažovateľ taktiež tvrdí, že najvyšší súd nerešpektoval výslovné znenie § 205i ods. 3 OSP a v odôvodnení svojho rozhodnutia „... *teleologicky pozmenil znenie tohto ustanovenia...*“, podľa ktorého pri preskúmaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Arbitrárnosť aplikácie tohto zákonného ustanovenia najvyšším súdom sa podľa názoru sťažovateľa prejavila v tom, že jeho text interpretoval spôsobom zužujúcim význam preskúmania zákonnosti postupu správnych orgánov na skúmanie, či nezákonnosť postupu nepochybne zapríčinila nesprávne zistenie skutkového stavu. Pri bezpodmienečne kladnej a jednoznačnej odpovedi na túto otázku je zákonnosť alebo nezákonnosť postupu správneho orgánu relevantná. Za iných okolností je podľa interpretácie najvyššieho súdu úlohou súdu akceptovať akékoľvek porušenie zákonných ustanovení upravujúcich procesný postup a rozhodovanie správneho orgánu.

Pokiaľ ide o sťažovateľovu námietku márneho uplynutia lehoty na vykonanie kontroly oprávnenosti uplatneného nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH, krajský súd sa ňou podľa sťažovateľa v konaní týkajúcom sa preskúmania zákonnosti rozhodnutí daňového riaditeľstva a daňového úradu odmietol zaoberať. Najvyšší súd v odvolacom konaní proti rozsudku krajského súdu č. k. 1 S 17/03-36 z 28. januára 2004 toto pochybenie nenapravil. Vo svojom rozsudku sp. zn. 2 Sž-o-KS 75/2004 z 19. mája 2005, ktorý sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom napáda, sa v plnom rozsahu stotožnil

so skutkovými a právnymi závermi krajského súdu. Sťažovateľ považuje postup najvyššieho súdu, ktorý sa podľa neho uvedenou námietkou pri preskúmaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia daňového riaditeľstva a daňového úradu nezaoberal, za nezákonný.

Sťažovateľ v nadväznosti na uvedené žiada, aby ústavný súd deklaroval porušenie jeho základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy, a to rozhodnutím daňového úradu sp. zn. 696/2100/110139/02/Babj. z 25. novembra 2002, rozhodnutím daňového riaditeľstva sp. zn. VI/256/356/1776/2003 z 24. marca 2003, rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 SŽ-o-KS 75/2004 z 19. mája 2005 a postupom, ktorý im predchádzal.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Pri predbežnom prerokovaní sťažovateľovej sťažnosti v časti, v ktorej namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy, porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a porušenie práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozhodnutím daňového úradu sp. zn. 696/2100/110139/02/Babj. z 25. novembra 2002 a rozhodnutím daňového riaditeľstva sp. zn. VI/256/356/1776/2003 z 24. marca 2003, ako aj postupom uvedených orgánov, ktorý vydaniu označených rozhodnutí predchádzal, prihliadal ústavný súd k vymedzeniu jeho právomoci v ustanovení čl. 127 ods. 1 ústavy, limitujúcom právomoc ústavného súdu vo vzťahu k ostatným orgánom verejnej moci princípom subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Uvedený princíp sa nepochybné týka aj prípadov, v ktorých sa fyzické osoby alebo právnické osoby ako účastníci konania pred orgánom verejnej správy môžu domáhať ochrany svojich základných práv alebo slobôd využitím právnych prostriedkov nápravy, ktoré im na tento účel dáva k dispozícii zákon.

V danom prípade sa sťažovateľ mohol domáhať ochrany svojich práv vo vzťahu k označenému rozhodnutiu daňového úradu a daňového riaditeľstva využitím žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu (§ 247 až 250k OSP), o ktorých rozhodoval v prvom stupni krajský súd a následne v odvolacom konaní najvyšší súd.

Sťažovateľ teda vo vzťahu k napádanému rozhodnutiu daňového úradu z 25. novembra 2002 a na neho nadväzujúcemu rozhodnutiu daňového riaditeľstva z 24. marca 2003 disponoval dostupným a účinným prostriedkom nápravy v záujme účinnej ochrany jeho základných práv priamo v konaní pred všeobecnými súdmi podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že nemá právomoc preskúmať postup a rozhodnutie daňového úradu v spojení s rozhodnutím daňového riaditeľstva, pretože ich postup a rozhodnutie preskúmal krajský súd rozsudkom z 28. januára 2004 sp. zn. 3 S 17/03 a o odvolaní proti uvedenému rozsudku rozhodoval najvyšší súd ako súd odvolací rozsudkom z 19. mája 2005 sp. zn. 2 Sž-o-KS 75/2004. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti (teda vo vzťahu k daňovému úradu a k daňovému riaditeľstvu) po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietnuť podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. Sťažovateľ v ďalšej časti svojej sťažnosti namietal porušenie svojich označených práv aj konečným rozhodnutím vo veci jeho žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia daňového úradu sp. zn. 696/2100/110139/02/Babj. z 25. novembra 2002 a rozhodnutia daňového riaditeľstva sp. zn. VI/256/356/1776/2003 z 24. marca 2003, t. j. rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sž-o-KS 75/2004 z 19. mája 2005 a postupom, ktorý mu predchádzal.

Z obsahu sťažovateľovej argumentácie prednesenej ústavnému súdu v sťažnosti je zrejmé, že podstata ním namietaného porušenia jeho základných práv a slobôd spočíva predovšetkým v namietanej nesprávnosti skutkových a právnych záverov najvyššieho súdu obsiahnutých v napádanom rozhodnutí sp. zn. 2 Sž-o-KS 75/2004 z 19. mája 2005.

Najvyšší súd v odvolacom konaní označeným rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací prejednal vec podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c OSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozhodol

na odvolacom pojednávaní (§ 214 ods. 1 OSP) dňa 19. mája 2005 rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil.

Z obsahu predložených spisov ako aj súvisiaceho spisu 2 Sž-o-KS 119/2004, ktorý bol Najvyššiemu súdu predložený následkom odvolania žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 19. marca 2004 č. k. 1 S 17/03-36 (súvisiaci spis sa týkal preskúmania zákonnosti rozhodnutí daňových orgánov o nepriznaní nadmerného odpočtu v sume 1 211 833 Sk za zdaňovacie obdobie december 1999 a určenie vlastnej daňovej povinnosti vo výške 600 761 Sk a tiež o určenie zvýšenia dane o 50 % teda vo výške 300 381 Sk – išlo o spojené veci Krajského súdu v Košiciach – dve žaloby, pôvodne vedené pod sp. zn. 1 S 16/2003 a 1 S 17/2003) odvolací súd zistil, že Daňový úrad Košice II ako správca dane vykonal u žalobcu opakovanú daňovú kontrolu. Podľa protokolu z opakovanej daňovej kontroly zo dňa 28. 8. 2002 č. j. 696/2201/457-96149/02/Han. bola predmetom kontroly kontrola oprávnenosti vrátenia nadmerného odpočtu za kontrolované obdobie december 1999. Opakovaná daňová kontrola bola vykonaná na základe rozhodnutia Ústredného daňového riaditeľstva SR, pracovisko Košice. Bola zameraná na dodržiavanie § 20 ods. 1 a 2 zákona o DPH a zistením bolo okrem iného zistené, že pri prenájme nákladných motorových vozidiel došlo k porušeniu zákona. Prenajaté nákladné vozidlá a vysokozdvížny vozík žalobca nevyužil na prepravu v dobe, na ktorú ich prenajal a platil za prenájom podľa faktúr. Vzhľadom na uvedené zistenia dospel správca dane k záveru, že zdaniteľné plnenie nebolo prijaté na účely uskutočňovania zdaniteľných plnení, čo bolo jednou zo základných zákonných podmienok pre odpočítanie dane (§ 20 ods. 1 zákona o DPH). Na základe uvedených zistení vydal správca dane rozhodnutia; jedným z nich bol platobný výmer – zvýšenie dane vo výške 10 %, ktorý je v spojení s potvrdzujúcim rozhodnutím odvolacieho daňového orgánu predmetom tohoto súdneho preskúmavacieho konania.“

Najvyšší súd v predmetnom rozsudku ďalej argumentuje tým, že pokiaľ sťažovateľ „... uplatnil odpočet DPH na základe dokladov, predmetom dodania bol prenájom nákladných motorových vozidiel a vysokozdvížneho vozíka. Dôkazné bremeno spočívalo výlučne na žalobcovi. Zistenia správcu dane, že zdaniteľné plnenie nebolo prijaté platiteľom na účely uskutočňovania jeho ďalších zdaniteľných plnení sa žalobcovi nepodarilo

v priebehu daňového konania vyvrátiť.

S námietkami žalobcu sa vyporiadal súd prvého stupňa a odvolací súd sa s jeho závermi stotožnil. Pokiaľ ide o lehotu podľa § 23 zákona o DPH, zákon jej dodržiavanie v ustanovení § 23 nesankcionuje a na vady konania pred správny orgánom by bolo možné prihliadnuť len vtedy, ak by mali vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, tu konkrétne, ak by mohli spôsobiť zásadný obrat v hmotnoprávnom posúdení danej veci, ktoré je postavené hlavne na otázke, či žalobca prijal zdaniteľné plnenie na uskutočňovanie svojich zdaniteľných plnení alebo nie. Správca dane zodpovedal na uvedenú otázku po vykonaní opakovanej daňovej kontroly, že nie, žalovaný sa v odvolacom konaní s jeho záverom stotožnil. Žalobca okrem spochybňovania postupu a záverov daňových orgánov pozitívne tvrdenia resp. dôkazy na podporu svojho tvrdenia neprodukoval.

Preto aj v súdnom odvolacom konaní možno len konštatovať, že žalobca v daňovom konaní nepredložil relevantné dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia o využití prenajatých nákladných motorových vozidiel a vysokozdvížneho vozíka na uskutočnenie svojich zdaniteľných plnení, pretože za kontrolované obdobie v peňažnom denníku o takých tržbách neúčtoval, vodičov nezamestnával, nevedol evidenciu jász a pohonných hmôt. Daňové orgány uskutočnenie deklarovovaných zdaniteľných plnení spochybnili a žalobcovi sa v priebehu daňového konania ich pochybnosti nepodarilo vyvrátiť. Nepreukázal skutočnosti, na preukázanie ktorých bol vyzvaný v priebehu daňového konania (§ 29 ods. 8 zákona č. 511/1992 Zb.). Nepochybil preto súd prvého stupňa, keď napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutí daňových orgánov a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konania. V odôvodnení rozsudku sa vyčerpávajúcym spôsobom vyporiadal aj s námietkami, uvedenými v žalobe, ktoré sa týkali skutočnosti, že žalobca nebol prizvaný k výsluchu svedkov“.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Z ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike (porovnaj čl. 142 ods. 1, čl. 124 a čl. 127 ods. 1 ústavy) vyplýva, že preskúvanie zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosti rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci patrí predovšetkým do právomoci všeobecných súdov.

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani posudzovať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže posudzovať rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05).

Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúvanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namieta, a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov. V takom prípade ústavný súd považuje sťažnosti za zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Zjavná neopodstatnenosť teda znamená, že už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd nezistí žiadnu reálnu možnosť porušenia základného práva alebo základnej slobody napadnutým rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom,

prípadne postupmi, ktoré im predchádzali v konaní pred orgánmi verejnej moci, osobitne v konaní pred všeobecnými súdmi (IV. ÚS 43/04).

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa môže každý domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.

Podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon (čl. 46 ods. 4 ústavy).

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v (...) čl. 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu

zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Táto povinnosť všeobecných súdov vzhľadom na ich postavenie ako primárnych ochrancov ústavnosti a vzhľadom na povinnosť Slovenskej republiky rešpektovať medzinárodne záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv a základných slobôd (pozri napr. III. ÚS 79/02) zahŕňa zároveň požiadavku rešpektovania procesných garancií spravodlivého súdneho konania vyplývajúcich z čl. 6 dohovoru v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

Otázku, či konanie rešpektovalo princípy uvedené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, posudzuje Európsky súd pre ľudské práva so zreteľom na „osobitné okolnosti prípadu“ posudzujúc konanie ako celok (napr. rozsudky A. M. proti Taliansku, 1999, Van Mechelen proti Holandsku, 1997, Solakov proti bývalej Juhoslovanskej republike Macedónsko, 2001). Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (napr. III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06).

Po oboznámení sa s obsahom napádaného rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sž-o-KS 75/2004 z 19. mája 2005 (tiež s prihliadnutím na obsah rozsudku krajského súdu č. k. 3 S 17/03-37 z 28. januára 2004, ktorý bol v odvolacom konaní preskúmaný) dospel ústavný súd k záveru, že zo záverov najvyššieho súdu nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

Ako už bolo uvedené, najvyšší súd sa v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou krajského súdu a jeho závery možno podľa názoru ústavného súdu považovať z ústavného hľadiska za dostatočné a relevantné. Vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu ich možno rozumne zahrnúť pod zákonné znaky právnych noriem aplikovateľných v danej veci.

Výrok každého rozhodnutia všeobecného súdu konajúceho v civilnom procese vyjadruje záväzný a zásadne nezmeniteľný názor súdu na predmet jeho rozhodovania. Výrok súdneho rozhodnutia však nemožno vnímať oddelene od odôvodnenia súdneho rozhodnutia, a to najmä v prípadoch, v ktorých je s určitosťou preukázané, z akých skutkových a právnych dôvodov bol výrok rozhodnutia prijatý, pričom tieto skutkové a právne dôvody sú jedinými dôvodmi, na ktorých je výrok založený.

Z výroku označeného rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že ním bol potvrdený napadnutý rozsudok krajského súdu sp zn. 3 S 17/03 z 28. januára 2004, ktorým bola zamietnutá žaloba sťažovateľa na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí daňových orgánov.

Podľa § 250i ods. 3 OSP pri preskúmaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Z obsahu sťažnosti a z príloh k nej pripojených (vrátane na vec sa vzťahujúcich rozhodnutí daňových orgánov, krajského súdu a najvyššieho súdu, ako aj relevantných podaní sťažovateľa) vyplýva, že sťažovateľom napádané rozhodnutie daňového úradu a daňového riaditeľstva, ako aj procesný postup daňových orgánov, ktorý ich vydaniu predchádzal, boli na základe žaloby sťažovateľa z 10. júna 2003 podrobené dvojinštančnej súdnej kontrole.

Z odôvodnenia uvedených rozhodnutí je zrejmé, že tak krajský súd (v prvostupňovom konaní), ako aj najvyšší súd (v rámci preskúmania prvostupňového rozsudku krajského súdu) sa námietkami sťažovateľa o porušení zákonných ustanovení v konaní predchádzajúcom vydaniu napádaného rozhodnutia daňového úradu v dôsledku nezačatia daňovej kontroly oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH a v dôsledku porušenia práva sťažovateľa zúčastniť sa na výsluchu svedkov a klásť im otázky v priebehu dokazovania vykonávaného daňovým úradom, vecne zaoberali.

Vzhľadom na povahu a účel ustanovenia § 23 ods. 1 a 2 zákona o DPH upravujúceho zákonné lehoty na vrátenie nadmerného odpočtu alebo jeho neodpočítanej časti daňovým úradom platiteľovi DPH nepovažuje ústavný súd právny záver najvyššieho súdu, podľa ktorého nedochádza v prípade ich nedodržania ex lege k zániku oprávnenia správcu dane preskúmať splnenie hmotnoprávných podmienok pre odpočet DPH podľa § 20 zákona o DPH a vydať príslušné rozhodnutie v konaní podľa zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov v znení neskorších predpisov za arbitrárny, t. j. popierajúci znenie, účel, či význam uvedených právnych noriem.

Súdy žalobu sťažovateľa zamietli dospejúc k záveru, že vady konania pred správnym orgánom, ktoré sťažovateľ namietal, v danom prípade jednoznačne nemohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Záveru najvyššieho súdu (ktorý sa v podstate stotožnil so závermi súdu prvého stupňa) možno považovať z ústavného hľadiska za dostatočné a relevantné. Vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu ich možno rozumne zahrnúť pod zákonné znaky právnych noriem aplikovateľných v danej veci.

Ústavný súd vzhľadom na to nedospel k názoru, že by závery najvyššieho súdu v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné so sťažovateľom označenými článkami ústavy a dohovoru, alebo že by postupom najvyššieho súdu nebola sťažovateľovi poskytnutá adekvátne a náležitá príležitosť predniesť svoju argumentáciu súdu, predkladať dôkazy na podporu svojich tvrdení, vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, alebo ich spochybníť.

Takýmto rozhodnutím nebolo možné porušiť sťažovateľom označené základné práva. Z toho vyplýva, že sťažnosť proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu je zjavne neopodstatnená (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), a preto ju ústavný súd z toho dôvodu v tejto časti odmietol už po jej predbežnom prerokovaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2006